

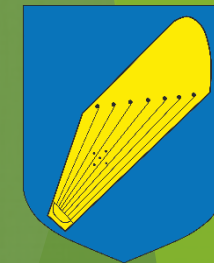
SKVK tegemisõ' katõ kongressi vaihõlisõl aol

09.10.2017 Värskah

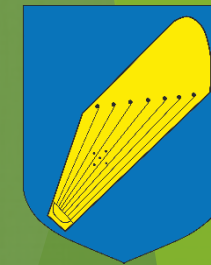
Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ Seto Kongress om Setomaa ja seto rahva esinduskogo, mia sõnastas seto rahva probleemi' ja saat nuu' edesi Eesti Vabariigi valtsusõlõ lahendamisõst. Katõ kongressi vaihõlitsel aol esindäs Seto Kongressi saadikit vanõbidõ kogo, kiä nakas otsma lahenduisi ja püüdmä ello viiä' kongressi otsussit. Kõik kongressi saadigu' ja vanõbidõ kogo liikmõ' tegevä' tuud umast vabast tahtõst ja aost.
- ▶ Perämäne, **XI Seto Kongress** toimus 9. oktoobril 2014 Värskah, koh parhillatse vanõbidõ kogosse valiti: **Vello Saar, Õie Sarv, Aarne Leima, Meel Valk, Igor Taro, Aare Hõrn, Arvi Matvei, Raul Kudre, Urmet Itse, Ingrid Kala, Silver Hüdsi, Ülle Pärnoja ja Imre Liivago**. Asendusliikmetest jäiva: Vello Jüriöö, Rein Zaitsev ja Matis Leima.
- ▶ 09.okt 2014 - 09.okt 2015 täit päävanõba kohustusi **Vello Saar**
- ▶ 09.okt 2015 - 09.okt 2016 täit päävanõba kohustusi **Aarne Leima**
- ▶ 09.okt 2016 - 09.okt 2017 täit päävanõba kohustusi **Urmet Itse**
- ▶ Kirotaja om kõik s'oo aig olnu **Õie Sarv**

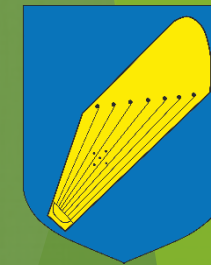
Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ Vanõbidõ kogo om uma otsussites, seisukohtades ja tegemistõs lähtunu XI Seto Kongressi otsussist, Setomaa arengukavast, poliitilistest olukõrrast ja uma hüäst süäemest, ni aolistest ku ka rahalistest võimalustest.
- ▶ Ütekokko om toimunu 22 kõrralist kuuholõkit: Vello aigu 5, Aarne aigu 5, Urmeti aigu 7. Kuuholõkite vaihõlitsõl aol om pallo suheldu õks tõõsega kõnemassinate ja üsapuutrite abil. Kuuholõkite protokoli ommava luetava ka www.setomaa.ee lehel. Kõrraldata om ka üts kongressi teemalitse mõttetalose 26.06.17 Nedsäjäh.
- ▶ SKVK esindäjä' omma osalenu õga aasta Setomaa Kultuuriprogrammi ja Setomaa Arengu programmi (SAP-i) nõukogo tüüh. Nuid kuuholõkit om kokko olnud 3 + 3 ja õga kõrd lätt' aigu ka taotluisiga tutvmisele inne kuuholõkit. Õgal aastal om osaletu üteh SVL-ga ka SAP-i programmdokumendi välla tüütämiseh ja tävvändamise vai muutmisõ ettepanekitõ tegemisõh.
- ▶ Päävanõba' omma kõrdapite osalenu ka SVL nõukogu ja volikogude kuuholõkitel koh om kongressi otsussit tutvustet, selgitet ja nonde iist saistu.
- ▶ Osaletu ja sõna om võetu ka hariduskonverentsidel.
- ▶ 2 kõrral om SKVK päävanõba tennü valitsusele ettepaneki kutsuda kokko „Kagu-Eesti piirialade elanike probleemide lahendamiseks moodustatud valitsuskomisjon-i“ kuuholõki miä toimusiva 23.01.2015 ja 17.05.2017. Mõlõmbal kuuholõkil osalesi ka päävanõmba ja külälitsõna viil mõnõ SKVK liikmõ.

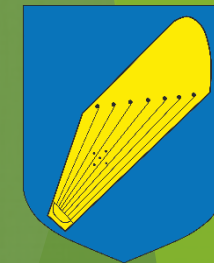
Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ Vanõbide kogo asutet Rikka Ivvani pillilaagri stipendiumi ja sääd paika hüätegevusloterii tuu jaost katel Kuningriigi päival.
- ▶ On arotatu ja peetu olulitseks uma inemistõ tunnustamist. Õga aasta om läbi viidu aastaka imä, esä, vanaimä, vanaesä ja ilosamp kodo konkursi. Valiku ommava tettü konkursile esitetü kandidaatide hulgast
 - ▶ 2015 - aastaka esä **Olev Oru**, aastaka imä **Sirje Kruusamäe**, aastaka vanaesä **Aleksei Kooser** ja aastaka vanaimä **Maria Ploom**. Ilosamp kodo sai **Sirje ja Toivo Tuik** kodo Nedsäjä küläh Värskä vallah.
 - ▶ 2016 - aastaka vanaesä **Aleks Kõiv** ja aastaka vanaimä **Helju Tsopatalo**. Ilosamp kodo sai **Helga ja Valter Eichen'i Oro talo** Kolossova küläh Värskä vallah.
- ▶ Parhillane päävanemp teke ettepaneku nakata välla andma ka aastaka ettevõtja tunnustust ja vanõbidõ kogo kitt selle hüäst. Nii saivagi aastaka ettevõtjast
 - ▶ 2015 aastal **Margit Mehilane**
 - ▶ 2016 aastal **Toomas Sein**
- ▶ Pallo' aigu om lännu ka täämpätse kongressi paika säadmisele, koh om kaasatu kõik SKVK liikmõ' ja inemisõ' viil mano'ki võetu

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ XI Kongressil võeti vasta järgmätse otsuse:
 - ▶ SETOMAA VAPI KINNITAMINE
 - ▶ SETO KULTUURI RAHASTAMINE
 - ▶ SETOMAA HARIDUSELU
 - ▶ SETOMAA ARENGUKAVA 2015 - 2025
 - ▶ TEGEVUSKAVA „NOORED SETOMAALE“ JA RAHASTAMISE PLAAN
 - ▶ PIIRIÄÄRSE ALA ARENDAMISEST JA PIIRIÜLESEST LIIKUMISEST
- ▶ Lisaks võeti veel vasta deklaratsioon seto keelest, meelest, kultuurist ja haridusõst.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

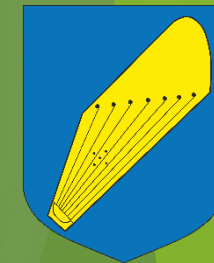
▶ SETOMAA VAPI KINNITAMINE

- ▶ XI Seto Kongress otsustas:
- ▶ 1. Kinnitada Setomaa vapp vastavalt lisale.
- ▶ 2. Teha Seto Kongressi Vanemate Kogule ülesandeks koostada ning kinnitada Setomaa vapi kasutamise kord

▶ SKVK TEGEMISÕ' - 31.10.2014 kiteti hüäks vapi kasutamise kõrd.

▶ Setomaa vapi kasutamise kõrd

- ▶ Setomaa vapp - sintsel tagapõh'al om kullanõ (kõllanõ) seto väigokõnõ kannõl.
- ▶ XI Seto Kongressil 09.10.2014 vastavõet otsuse punkt 2 Setomaa vapi kotsõle tuginõdes kinntäs Seto Kongressi Vanõbite Kogo Setomaa vapi kasutamise kõrra:
- ▶ 1. Setomaa vapp või olla' värmilinõ vai mustvalgõ Seto Kongressi otsustõh, SKVK, SVL dokumente ja papridõ (tenokirä', sildi', kaardi', ümbrigu') ja Setomaa piirisilte pääl.
- ▶ 2. SKVK loaga' om tõisil lubat kasuta' Setomaa vappi.
- ▶ 3. SKVK, SVL om Setomaa vapiga' pitsat. Vapi kujotisõga' pitsat - ümbre om sõõr, keskpaigah vapp ja viirt piteh kirotõt kinkõ pitsat om. Pitsadi läbimõõt om 3,4 cm.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SETOMAA KULTUURI RAHASTAMINE

- ▶ XI Seto Kongress o t s u s t a s:
- ▶ 1. Teha ülesandeks Seto Kongressi Vanemate Kogule ja Setomaa Valdade Liidule alustada läbirääkimisi eesmärgiga taastada Setomaa kultuuriprogrammi elluviimiseks iga-aastane varasem maht ja leida võimalusi mahukamate projektide rahastamiseks muudest allikatest.
- ▶ 2. Seoses Obinitša nimetamisega 2015. aasta soome-ugri kultuuripealinnaks, nimetab kongress 2015. aasta soome-ugri aastaks.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SKVK ja SVL TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ'

▶ S'oo murrõga om tegeletu pallo ja mitmilt puult, ja tulemuse omma sääntse:

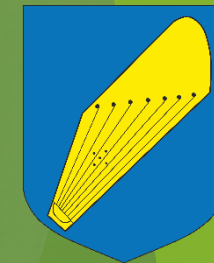
- ▶ 23.01.2015 asjatundjate kuuholõkil lubas Kultuuriministeeriumi esindaja Eino Pedanik, õt ku 2016 aastal saava Seto talumuuseum ja Obinitsa muuseum tegevustoetust programmi välitselt, sis kohkil ca 75 000 EUR vabanes'i tõ'iste projekti toetuste jaost. Tuuh osah sai sääal samah vasta võetu ka otsus: „*Setomaa esindajad nõustuvad kavandatava plaaniga, et 2016 aastal Setomaa muuseumide rahastamine võiks toimuda väljaspool SKP ning soovivad, et Seto muuseumide rahastamisel teistest allikatest ei väheneks SKP maht.*“
- ▶ 2016 ne kate muuseumi tegevustoetuse lätsiva küll Setomaa Kultuuriprogrammist välla, a ministri otsusega lätsiva üteh rahaga. Nii jääse etialgsete kokkulepete põhjal loodetu ca 75 000 EUR lisaraha muude tegemistõ jaost jäi saamalda. 17.05.2017 asjatundjate komisjoni kuuholõkil kommenteeris Eino Pedanik esi asja nii: „*... kultuuriministeerium ei leidnud võimalusi eelarve suurendamiseks. Ministeerium on analüüsinud eelarvet ja kuidas programm on toiminud. Eino Pedanik rõhutas, et kui Setomaa esindajad soovivad kultuuriprogrammi eelarve suurendamist, siis tuleb soovid lahti kirjutada ja põhjendada ning kultuuriministeeriumile esitada.*“ Sääal samah kuuholõkil tege Raul Kudre ettekande, koh kõneli mille SKP om meille vaia, kuis tuud raha parhilla kasutatat, mille mano oles vaia ni kohe mi tuu panesi. Raul esiti valitsusele ka kõgõ Setomaa organisatsioonide ütise ettepaneki suurendada programmi mahtu 250 000 EUR-ni.
- ▶ Programmi varatsemast mahust (319 588 EUR) om parhilla järki jäänu õnne ca 141 800 EUR. (saadikitele tiidmisest õt üle 55% tuust rahast võtva kolm suurembat toetust: Setomaa aolehe välla andmine 39 000 EUR, leeloparkide tegevustoetus ca 23 000 EUR ja Seto Instituudi tegevustoetus 20 000 EUR.)
- ▶ **2017 aastal õnnestus saada 20 000 EUR üte kõrdset lisaraha.**

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SETOMAA HARIDUSELU

- ▶ XI Seto Kongress o t s u s t a s:
- ▶ 1. Teha ülesandeks Seto Kongressi Vanemate Kogule ja Setomaa Valdade Liidule pöörduda Vabariigi Valitsuse poole alljärgnevate ettepanekutega:
 - ▶ 1.1 Haridus- ja Teadusministeeriumil arvestada Setomaa kui pärandkultuuri- ja piiriäärse piirkonnas koolide rahastamismudelis sellega, et oleks tagatud õpetamine liitklasse moodustamata ning õpetajaid motiveeriv, oluliselt kõrgem rahastus;
 - ▶ 1.2 Haridus- ja Teadusministeeriumil taastada neljas Setomaa koolis läbiviidava seto keele õppe toetus;
 - ▶ 1.3 Haridus- ja Teadusministeeriumil arvestada Euroopa Liidust planeeritavate rahastustingimuste väljatöötamisel Setomaa koolide renoveerimisvajadusega nii põhikoolide kui ka gümnaasiumi puhul.

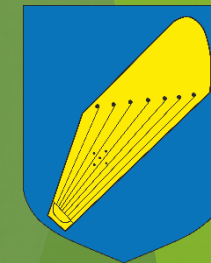

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SKVK ja SVL TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ'

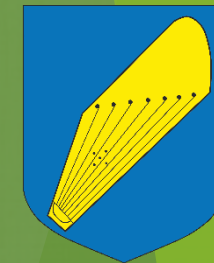
S'oo murrõga om tegeletu ka pallo ja mitmilt puult, a lühkolt kokko võetuna - rahalist tulemust olõ-õi.

- ▶ SKVK ja SVL ettepanekil oll' s'oo üte teemana 23.01.2015 „asjatundjate komisjoni“ kuuholõki päevakõrrah. Rein Zaitsev tege ettekande, koh tutvust XI kongressi otsussit, kõneles õt kohalikel koolidel om ka oluline roll perimuse ja keele säilimiseh niisamuti noorte ja latsiga perede piirkunnah püsümisel. Pikä mergotamise pääle võeti vasta sääanne **otsus**: „*Haridus- ja Teadusministeeriumil teha koostööd Setomaa Valdade Liidu ja Seto Kongressi Vanemate Kogu esindajatega ja moodustada töögrupp, et analüüsida ja arutada seto hariduselu probleeme ja otsida lahendusi, et Setomaal saaks haridust gümnaasiumi lõpuni. Töörühmal esitada ülevaade komisjoni järgmisel koosolekul.*“
- ▶ 27.03.2015 toimunu SKVK kuuholõki otsusega me nimeti vanõbide koko puult töögrupp: Ingrid Kala, Igor Taro, Rein Zaitsev ja Rein Järvelill'e. Me saadi tuu kirja ministeeriumi ar' ja jääse utma tüügrupi kokko kutsmist miä pidi toimuma HTM iistvedamisel. Tuud me oodi kavva.
- ▶ 14.11.16 SKVK kuuholõkil me tutvi Nele Reimanni tettu ülekaemusega seto keele ja perimuskultuuri õppusest parhillatsel aol, aroti olukõrda ja otsustasi, õt me piasi vahtsele valitsuskoalitsioonile üte meeldetuletus kirja saatma. 21.01.2017 me saadi haridusministrile pöördumise, koh me tuletasi miilde tuud otsust, palle tüügrupp lähiaol kokko kutsu ja andse tiida, õt SKVK ja SVL tegeva riigihaldusministrile ettepaneki vahtsest asjatundjate kuuholõki kokko kutsmisest s'oo aastaka aprillih.

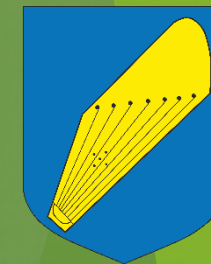
Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ 13.03.2017 lepse usapuule kokko, õt tüürühm saasi kokko 13.04.2017 Tartuh. HTM-i huuneh toimunu kokko saamitsel osalesi HTM poolt Kalle Küttis ja Piret Sapp. Setomaa poolt olliva kotuse pääl SKVK ja SVL esinduse. Kokko saamitse tulemuse olliva lühkolt sääntse:
 - ▶ 30% palgalisa Setomaa valla kooli pedagoogidele - olõ-õi võimalik anda, tuuperäst õt valitsus pelgasi ku na sääntse otsuse teeva, sis tuleva mulgi, saartel oleva kuuli ja kõik tõise üle Eestimaa ka tuud sama tahtma. HTM-i sõnul om Setomaa koolideh õpilase „pääraha“ niigi 2 kõrda kõrgemp ku liinakoolideh.
 - ▶ Koolide renoveerimisest määnsetki EU vai siseriiklikku toestust parhilla olõ-õii olemah. Om õnne üts EU toetus koolivõrgu kõrrastamisest PÕHIKOOI taristu jaost, a sääl om 2 huvtavat tingimust:
 - ▶ **koolimajade üldpind piasi veidombast minema.** Pääle kõrrastamist piasi kogo koolimaja pind olema üte õpilase kohta < 11,5 m². sääl seeh ommava kõõ koridori, kemmergu, võimla jne. HTM-i andmete perrä ommava ne numbri parhilla Värskah 28,8m², Mikitamäel 36 m² ja Meremäel 40m² õga õpilase kohta. Tuu om 2 kõrda rohkemp ku kohkil liinades.
 - ▶ **ildampa 2023 aastast piasi Eestih olema veidomp, ku 100 gümnaasiumi.** Parhilla om noid 223. Kõnõldi ka õkva välla, õt toetust saava õnne ne KOV, kia ommava nõuh loobuma gümnaasiumist.

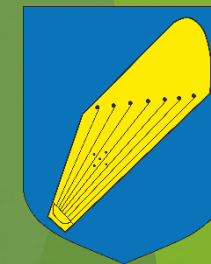
Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ Seto keele ja perimuskultuuri õppe edesiviimine, parembast muut' ja rahastamine - suhtumine oll' toetav. Palleldi tetä konkreetne tegevuskava üteh numbritega, õt na saasi tuuga arvestada 2018 eelarveh. Ma kutsi kippelt kokko erakõrralitse kuuholõki 21.04 Värskah, koh päält 20 inemisega ütehkuuh me pand kokku tegevusplaani - miä me soovi ja taha. SVL pand ildampa numbri mano ja me saadi tu paprõ 17.05.17 hummoku HTM-i ar. 26.06.17 koostet vastuskiri jõudse meiteni 01.08.2017 ja lühkolt kõneldi säält tuud:
 - ▶ SKVK ja SVL poolt tettu ettepanek käivitada tegevusprogramm Seto keele ja kultuuri süsteemseks edesi andmiseks - tuu jaost om Teil olemah Setomaa Kultuuri programm. Lisaks om HTM andnu keelepesade toetamisest õga aasta 5000 EUR. *(Parhilla om SKP-st Seto keele ja pärimuskultuuri õppe pääle eraldatu ütekokko 9230 EUR. Projektijuht om Nele Reimann, projekti juhtimise tasu koga aastaka pääle om 650 EUR kuuh kõigi massudega)*
 - ▶ Seto keele oppamist saa tetä kuul ka riikliku õppekavaga võimaldatu valikõppeainete ja kursuste raames. Tuud nii põhikoolih ku ka gümnaasiumih. Valikõppeainete jaost om riik eraldanu raha koolipidaja (KOV) eelarvesse. Mille jaost tuud raha kulutatas - lepva kokku kuul ja KOV esi.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

- ▶ Erinevate teemade lõimimine ainetundides om õga kooli kohustus miä tulenes riiklikest õppekavadest. Tuu jaost saa' ai eraldi raha küsta.
- ▶ Seto keelt ja kultuuri tutvustavate õppematerjalide jms vajaliku jaost om võimalik raha küsta digipöörde programmist. HTM eelistab 21 sajandil nätta, õt õppematerjali olesi loodu digilahendustena. Isegi ku ne omma perimuskultuuri alatse materjali.
- ▶ Seto keele ja kultuuri oppajate ja ka aineoppajate enesetäiendamiseks on võimalik raha küsta SA INNOVE struktuurifondidest.
- ▶ Noortelaagrite kõrraldamisest om võimalik raha küsta Eesti Noorsootöö keskusest ja Eesti-Vinne noorte kohtumisest Archimedese Noorteagentuurist.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SETOMAA ARENGUKAVA 2015 - 2025

- ▶ XI Seto Kongress o t s u s t a s:
- ▶ 1. Kiita heaks Setomaa arengukava aastateks 2015-2025.
- ▶ 2. Teha Seto Kongressi Vanemate Kogule ülesandeks jälgida Setomaa arengukava aastateks 2015-2025 rakendamist.
- ▶ 3. Seto Kongress toetab Setomaa ühise omavalitsuse moodustamist.

▶ SKVK TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ'

- ▶ Setomaa arengukava om SVL nõukogu liikmete puult hüäks kitetu, a ütski vald olõ-õi tuud arengukava uma territooriumil kehtestanu. Päämatseid põhjusit om kats:
 - ▶ Õgal vallal omma uma kehtiva arengukava ja erineva rahalitse võimaluse.
 - ▶ Haldusreformi segatse kulgemine Setomaal.
- ▶ Põhimõttelisi vastuolusid olõ-õi ja päämätselt om tuud jõudupiteh ka täüdetü, a uma valla arengukava' ommava olnu päämatse'. Järgmätselt aastakast ütitse Setomaa valla tekkimisega tuu kõik muutus.
- ▶ Pääliina poliitikute jaost om s'oo hüäs kitetü arengukava väiga tähtsa olnu.
- ▶ Ütitse umavalitsuse moodustamise teema pääle om lännü ootamalda pallo aigu ja tüüd. Tuuga ommava tegelenü vaest kõk SKVK liikmõ' iihotsah kolmõ' päävanõmbaga. Kõik päävanõmba omma pidänü vastama pallodele valitsuste küüsümustele, kirotama pallo selgitävvi kirju, pöördumisi, käüma kohtumistel ministri herrädega, volikogo liikmetega; pruumnu lepitä kohalikõ tülüsi jne. Vabatahtlik Setomaa valdu umavaihõline liitumine lää-äs kõrda, a
- ▶ Vabariigi Valitsuse määrusega nr. 125 (10.07.2017) sundliideti Mikitamäe, Värskä, Meremäe vald ja Luhamaa nulk ütiseks Setomaa vallaks.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ **TEGEVUSKAVA „NOORED SETOMAALE“ JA RAHASTAMISE PLAAN**

▶ XI Seto Kongress o t s u s t a s:

▶ 1. Toetada väljatöötatud tegevuskava „Noored Setomaale“.

▶ 2. Teha Seto Kongressi Vanemate Kogule ja Setomaa Valdade Liidule ülesandeks jätkata läbirääkimisi Eesti Vabariigi valitsusega „Noored Setomaale“ tegevuskava rakendamiseks alates 2015 aastast.

▶ **SKVK TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ'**

▶ 11.11.2014 saat päävanõmb siseministrile kirja, koh andse tiida, õt SKVK om moodustanu tüütoimkunna kongressil vastu võetu otsusse täütmisest. Samas tege ka ettepaneki SAP- i mahu suurendamisest ja palle ministeeriumi puult nimetada kontaktisik kiä'ga saase edesi kõnõlda „Noored Setomaale“ tegevuskava küüsümustes.

▶ 20.11. 2014 tul' siseministeeriumist vastus, koh kirotati, õt siseriiklike regionaalarengute programmide tingimuse om vaia kokko leppi õga aasta I kvartalis. Ministeeriumi puult määrati ka inemine tuu küüsümuse lahendamisest.

▶ 09.02.2015 kohtusiva päävanõmb ja SVL päämiis siseministeeriumih, koh sai läbi arutet ja kokko lepitet „Noored Setomaale“ toetuskeemi põhimõtte.

▶ 24.08.2015 toimusiva viil viimatse kohtumise EAS-is ja siseministeeriumih ni [16.10.2015 kiroti minister alla „Noored Setomaale“ toetuskeemi tingimuse ja kõrra.](#)

▶ Tiida om, õt 2015 ja 2016 aastakal olli taotlejaid ütekokku 67 ja taotluste kogusumma oll' mitu kõrda suuremp ku raha oll jagada. Taotlejate tagasiside om väiga positiivne.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ PIIRIÄÄRSE ALA ARENDAMISEST JA PIIRIÜLESEST LIIKUMISEST

▶ XI Seto Kongress o t s u s t a s:

- ▶ Toetada jätkuvalt X Seto Kongressi 09.10.2011 kõiki vastuvõetuid otsuseid. Intensiivselt otsida võimalusi piiriületuse lihtsustamiseks.
- ▶ Teha Seto Kongressi Vanemate Kogule ja SVL ülesandeks pidada läbirääkimisi Eesti Vabariigi valitsusega SAPI jätkamiseks järgmiseks 5aastaseks perioodiks.

▶ SKVK TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ'

- ▶ Piiriületuse lihtsustamise teemat om käsitletu mõlõmbal asjatundjate kuuholõkil (23.01.2015 ja 17.05.2017), koh erinevä Sise- ja Välisministeeriumi esindaja ommava andnu ülekaemuse olukõrrast ja tegemistõst.
- ▶ Rahvusvahelitse suhte säädva uma võimaluse ja mängureegli, a tuust hoolimalda me ole Tennü umalt puult järgmätse ettepaneki:
 - ▶ Jätkata kõneluusi Saatse Kruppa piiripunkti täüelikust avamisest (ka sõidumassinatele), nii kui seda näe ette 25.06.2002 sõlmitu EV ja VF valitsuste vaheline kokkulepe protokolli (24.04.2012) lisade perrä.
 - ▶ jätkata kõneluusi kultuuriviisade arvu nõstmiseks 2000 päält 4000 pääle
 - ▶ Siseministeeriumile ni Politsei- ja Piirivalve esindajaile, et nad kõrraldasi piirkunnah kokkusaamisi piiriäärsete elänike ja ettevõtjitega, selgitamaks muudatusi piirivööndi kehtestamisel.
- ▶ Ma ole kutsunu täämpä noist teemadest Teille kõnelema Sise- ja Välisministeeriumi poolt volitatu isiku Andy Karjuse.

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ SKVK ja SVL TEGEMISÕ' ja SAAVUTUSÕ' - SAP-i teemal

- ▶ 23.01.2015 asjatundjate kuuholõkil teke Margus Timmo SAP-i teemalitse ettekande ja esiti Setomaa esindajate nimel järgmätse ettepanekid:
 - ▶ Kavandada SAP-i rahaliseks mahuks 5 aastaks 1,6 milj EUR (320 000 EUR aastas)
 - ▶ Koostataks SAP-i programm aastateks 2016 -2020

Sääl samah võeti vasta otsus: „*Koostada mitmeaastane Setomaa arenguprogrammi raamdokument, mille igaaastane rahastamine sõltub riigieelarvelistest vahenditest.*“

- ▶ Siseministri 13.02.15 käskkirjaga nr. 1-3/33 kehtestati Kagu-Eesti tegevuskava perioodiks 2015 -2020 ja vastav raamdokument sai Siseministeeriumi ja SVL vahel sõlmitu.
- ▶ 2015 oli SAP siseministeeriumi all. 2016-2017 on see olnud maaelu ministeeriumi haldusalas a sinna ta jää'ai pikast aost. Jo kõneldas, mis tast edesi võisi saia. Säanne pidev liikumine ja valitsuse vaihtõmine, nii EU iihistmine ku negatiivne eelarve 2018 om tennü rassõst summa suurendamise, a tüü tuuh osas käüs õks ikke edesi.
- ▶ 2017 aastakal ommava SKVK ja SVL pidanu tekema tüüd ka tuu nimel, õt ku Setomaa vald nakse kuuluma Võru maakunda, sis SAP-i jääsi ka edesi iseseisvaks programmiks.
- ▶ 05.10.2017 andse Jaak Aaab SVL päämiihhile uma sõna, õt 2018 jääse kõõ nii ku' oll' 2017.
- ▶ SAP-i maht parhilla om ~255 646 EUR

Aruandminõ vanõbidõ kogo tegemistõst

▶ DEKLARATSIOON SETO KEELEST, MEELEST, KULTUURIST ja HARDIUSÕST.

▶ XI Seto Kongress 9. okt. 2014 Verskah

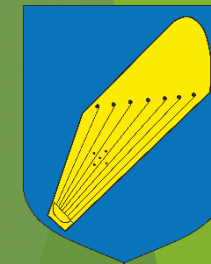
- ▶ Kultuuri alos om seto keele mõistminõ. Õgal rahval om uma kiil ja miil, mia' hoitva' kultuuri kuuh. Keele ja kultuuri tiidminõ omma' päämatse' as'a', ku mi taha, õt mi rahavas jääsi' ello ja püsümä.
- ▶ Eiski' Setomaal mi kõnõlõ-õi inäp õgapäävätselt kõigiga' kõikaig seto keeleh, tuu tähendäs, õt mi ka' mõtlõ-õi seto keeleh. Setomaal om pall'o perrit, kiä' olõ-õi seto', kiä' mõista-ai seto kiilt ja olõ-õi seto kultuuri seeh üles kasunu', nä olõ-õi kultuuri edesivijä'. Seto kultuuri üts kõigilõ tiidä' tähtmärk om uma laul. Vannu laula seeh om vanaaolitsi tarkuisi, tiidmisi ja sõnnu ja ka' helü om õnnõ s'oolõ nulgalõ umanõ.
- ▶ Ku mi taha, õt seto kultuur edesi lääsi', sis õkka muudu oppaminõ om päämäne ja siih saa appi tulla' ja piatki' avtamma kuul, koolioppaja'. Ja tuuperäst kuul, õt latsõ' omma' inäbä aast koolimajah, oppajidõga' kuuh, kodost aigu om jäänü' veit' obast.
- ▶ Seto Kongress saa õnnõ üldä' ja soovta, õt seto kultuuri, kiilt, laulu jne. opatasi'. Päämäne om siih hindä tahtminõ, arvusaaminõ, õt setokõisilõ uma kultuur ja võõrilõ s'oo nulga kultuur, minkõ seeh nä eläse', om tähtsä ja tuud kõkkõ om vaia.
- ▶ Kuul ku haridusõ jagamisõ kotus pias inäp mõtlõmma ja pruumma tetä' kõik, õt latsilõ lähäbähe tuvva' umma kultuuri, kiilt ja kombit, õt nä tiiasi' ja sis ka' tunnõsi', koh nä eläse', mille seto kultuur om eismuudu, tõistsagamanõ ja om näide uma.
- ▶ Ka' nuu' latsõ', kiä' olõ-õi seto perrist, kiä' omma' siiä' elämä tulnu', võisi' tiidä' ja mõista' seto kiilt ja nii ka' pruumi' seto kultuuri umatsõbast võtta'.
- ▶ Nii latsiaiah ku ka' koolih võisi' oppaja' umavaihõl ja ka' latsiga' kõnõlda' seto keeleh (näütüses Kihnu koolih nii tetäs).
- ▶ Sainu pääl võisi' olla' kirotusõ' seto keeleh, nii harinõs silm nägemä ja miil lugõma.
- ▶ Õga oppaja avvuasi võisi' olla' mõista' Setomaal umma tunni seletä' seto keeleh.

Osaline vällävõte VI kongressi otsussist

„Tüüplaan seto keele ja kultuuri alalhoitmisõs“

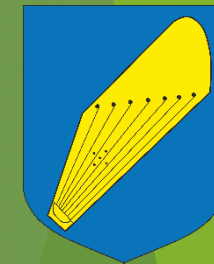
- ▶ **Õgäüts saa**
- ▶ kõnõlda' ja kirota' õgal puul, koh saa seto keeleh;
- ▶ anda' ummi tiidmisi edesi noorõmbalõ põlvõlõ;
- ▶ **pereh saa**
- ▶ kasvata' ummi latsi nii, õt nää' häbenele-ei umma pereht, hõimu ja esivanõmbidõ pärimust;
- ▶ sugulaisi kokko hõigatõh illo pitä' rohkõmp õks vanna seto muudu;
- ▶ **külä saa**
- ▶ rohkõmp edendä' umast küläst peri olõva rahva üttekäumist. Õgalõ küläle om uhkusõs, ku tä pidä umma kirmast vai hõikas inemisi kokko küläpääväle;
- ▶ **seldsi' ja leelokoori' saava'**
- ▶ meelütä' umma kampa ka õks noorõmbit, õt nuuki' opisi' näide kunstõ niisama hõste mõistma, ku vana' tegijä';
- ▶ **vallavaltsusõ' saava'**
- ▶ ummi nõudmisi säädä' nii, õt õgah seto koolih opatasi' seto kiilt ja umakultuuri;
- ▶ saista' tuu iist, õt väärt seto ettevõtmisõ' lövväsi' nõu ja jõvvuga tukõ nii uma valla seest ku ka kavvõmbast.
- ▶ **Meil kõigil ütehkuuh om vaja**
- ▶ pitä' edesi Seto leelopäivi ja Seto Kuningriigi päivi; vällä ehitä' Seto Talomuseum ja toeta' kõiki tõisi Setomaa muuseumme; jakada Setomaa Suvõulikooli, Seto värvilitsõ pitsi päävä, Meremäe savipäävä ja Mikitamäe muinasjutupäävä pidämist, naada' kõrraldamma seto keelelaagrit; toeta' leelokuurõ tegevust; rohkõnda' setokiilset kiräsõnna.

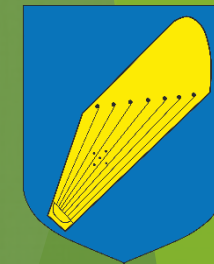
Parep täämbä munakõnõ
Ku hummõn kanakõne.

Hüäl aol ots leib inemist,
Halval aol inemine leibä.

XII SETO KONGRESSI EELNÕUD

- ▶ Seto Kongressi Vanõbidõ Kogo esitasi XII Seto Kongressile järgmätse eelnõu:
 - ▶ KUUHTÜÜ edesiviimine
 - ▶ Piiriületsest liikumitsest
 - ▶ Volituste andmisõst
 - ▶ Põlisrahva tiidä' andmisõst
 - ▶ Seto kultuuri rahastamisest
 - ▶ Setomaa valla arengu- ja tegevuskava kokko pandmises osa võtmisest
 - ▶ SAP-i jätkumisest ja tegevuskava „Noored Setomaale“ rahastamisest
- ▶ Kõik eelnõu' omma' Ti mapi vaihõl.

- ▶ Ma tennä SVL- hää kuuhtüü iist.
- ▶ Ma tennä vanõbidõ kogo liikmit leüt ao ja nätt vaiva iist.
- ▶ Ma tennä kullõjit s´oo pikä sõnavõtu ar´ kullõmisõ ja kannahamisõ iist.

Hüvvi mõttit Teele!

